

Βρυξέλλες, 23.9.2022
COM(2022) 481 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΝΙΑΙΑ ΑΓΟΡΑ ΑΠΟ ΤΟ 2016 ΕΩΣ ΤΟ 2020

{SWD(2022) 297 final}

Περιεχόμενα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
1. Εξελίξεις 2016-2020	4
1.1. Βελτιώσεις στη διαδικασία κοινοποίησης	5
1.2. Χρήση της διαδικασίας κοινοποίησης στο πλαίσιο της «βελτίωσης της νομοθεσίας» και της αμοιβαίας αναγνώρισης	5
2. Εφαρμογή της διαδικασίας κοινοποίησης.....	6
2.1 Αποτελεσματικότητα: γενική επισκόπηση	6
2.2 Χρήση της επείγουσας διαδικασίας.....	14
2.3 Κοινοποίηση «φορολογικών ή οικονομικών μέτρων»	14
2.4 Συνέχεια που δόθηκε στις αντιδράσεις της Επιτροπής	15
2.5 Συνέχεια που δόθηκε στη διαδικασία κοινοποίησης	15
2.6 Δομημένες ανταλλαγές με τα κράτη μέλη, τις χώρες ΕΟΧ-ΕΖΕΣ, την Ελβετία και την Τουρκία	15
2.7 Διαφάνεια.....	17
3. Συμπέρασμα.....	17

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η παρούσα έκθεση συντάσσεται και υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/1535¹ (στο εξής: οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά). Σε αυτήν αναλύονται τα αποτελέσματα της εφαρμογής ενός από τους ακρογωνιαίους λίθους της ενιαίας αγοράς για την περίοδο από το 2016 έως το 2020: η διαδικασία κοινοποίησης που προβλέπεται από την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά. Στην έκθεση επισημαίνονται η σημαντική συμβολή της διαδικασίας κοινοποίησης στη λειτουργία της ενιαίας αγοράς και στην εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών και της εργαλειοθήκης για τη βελτίωση της νομοθεσίας², καθώς και ο καίριος ρόλος της κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

Η κοινοποίηση των εθνικών τεχνικών κανονισμών στην Επιτροπή πριν από την έγκρισή τους εξακολουθεί να αποτελεί σημαντικό εργαλείο για την αντιμετώπιση της εμφάνισης εμποδίων στο εμπόριο με στόχο την πρόληψή τους. Επιπλέον, εξακολουθεί να αποτελεί καλό δίαυλο για τη διασφάλιση της συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών, καθώς και μεταξύ των ίδιων των κρατών μελών. Αυτό καθίσταται ιδιαίτερα σημαντικό σε κρίσιμες και απρόβλεπτες περιστάσεις, όπως κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Επιπλέον, οι τεχνικοί κανονισμοί κοινοποιούνται στην Επιτροπή και τα τελικά κείμενα των κοινοποιηθέντων μέτρων μεταφράζονται σε 23 από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ³.

Επιπλέον, η εφαρμογή της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά απαιτεί από την Επιτροπή να δίνει συνέχεια και να παρακολουθεί όλες τις κοινοποιήσεις που εγείρουν ανησυχίες όσον αφορά τη συμβατότητά τους με το δίκαιο της ΕΕ. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη προσοχή στα μέτρα που έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ενιαία αγορά⁴.

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2015/1535 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών (ΕΕ L 241 της 17.9.2015, σ. 1).

² Σχέδιο δράσης για τη βελτίωση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος [COM(2002) 278]. Βλ. επίσης *Βελτίωση της νομοθεσίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρωπαϊκή Ένωση* [COM(2005) 97]. Εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας: *Στρατηγική για την απλούστευση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος* [COM(2005) 535]; *Στρατηγική επισκόπηση του προγράμματος για τη βελτίωση της νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση* [COM(2006) 689]; *Δεύτερη στρατηγική επισκόπηση για τη βελτίωση της νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση* [COM(2008) 32]; *Τρίτη στρατηγική επισκόπηση για τη βελτίωση της νομοθεσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση* [COM(2009) 15]; *Έξιτη νομοθεσία στην Ευρωπαϊκή Ένωση* [COM(2010) 543]·και *Βελτίωση της νομοθεσίας: επίτευξη καλύτερων αποτελεσμάτων για μια ισχυρότερη Ένωση* [COM(2016) 615].

³ Δεν διατίθεται μετάφραση προς τα ιρλανδικά.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52020DC0094>.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως «κινητήρια δύναμη για την οικοδόμηση μιας ισχυρότερης και δικαιότερης οικονομίας στην ΕΕ», η ενιαία αγορά αποτελεί βασικό μέρος των έξι προτεραιοτήτων της Επιτροπής για την περίοδο 2019-2024⁵. Η ενιαία αγορά έχει βελτιώσει την ευημερία και τις ευκαιρίες για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες στην Ευρώπη. Η εύρυθμη λειτουργία της ενιαίας αγοράς τονώνει τον ανταγωνισμό και τις εμπορικές συναλλαγές, βελτιώνει την αποδοτικότητα, ενισχύει την ποιότητα και συμβάλλει στη μείωση των τιμών για τις επιχειρήσεις και τους καταναλωτές⁶.

Στο πλαίσιο της νέας δέσμης μέτρων για τη βιομηχανική στρατηγική που εξέδωσε η Επιτροπή τον Μάρτιο του 2020⁷, εκδόθηκε ανακοίνωση σχετικά με τους φραγμούς⁸ και σχέδιο δράσης για την επιβολή της ενιαίας αγοράς⁹ με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και τη διευκόλυνση της ενσωμάτωσης εταιρειών όλων των μεγεθών στην ενωσιακή και την παγκόσμια αλυσίδα αξίας. Η δράση 10 του σχεδίου δράσης της Επιτροπής για την επιβολή της ενιαίας αγοράς παραπέμπει στην οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά. Σε αυτό το πλαίσιο, σύμφωνα με την πιο στρατηγική προσέγγιση όσον αφορά τα μέτρα επιβολής της Επιτροπής, η εφαρμογή της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά βασίζεται σε τέσσερις άξονες:

- (i) τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή όλα τα σχέδια τεχνικών κανόνων που αφορούν εμπορεύματα και υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών.
- (ii) η Επιτροπή δίνει συνέχεια σε όλες τις κοινοποιήσεις που εγείρουν ανησυχίες ως προς τη συμβατότητά τους με το ενωσιακό δίκαιο.
- (iii) κατά την προσαρμογή της συνέχειας που θα δώσει, η Επιτροπή εστιάζει, ιδίως, στα μέτρα που έχουν τον μεγαλύτερο αντίκτυπο στην ενιαία αγορά.
- (iv) η Επιτροπή παρακολουθεί τη νομοθεσία που αποτέλεσε αντικείμενο αντίδρασης της Επιτροπής δυνάμει της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά και η οποία, σε περίπτωση που δεν γίνουν οι κατάλληλες προσαρμογές, ενδέχεται να αποτελέσει την αφορμή για κίνηση διαδικασίας επί παραβάσει.

Η Επιτροπή δίνει σαφή έμφαση στην πρόληψη και την επιβολή σε σχέση με τις περιπτώσεις που έχουν τον σημαντικότερο αντίκτυπο στην ενιαία αγορά από οικονομική ή άλλη άποψη.

Σκοπός της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά είναι να προλαμβάνεται η εμφάνιση νέων φραγμών στην ενιαία αγορά, δίνοντας έμφαση στη διαφάνεια, τον διάλογο, την πρόληψη και τη βελτίωση της νομοθεσίας. Τα κράτη μέλη μπορούν να συμμετέχουν επί ίσοις όροις με την Επιτροπή στη διαδικασία αυτή. Τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν πρόσβαση τόσο στους εθνικούς τεχνικούς κανονισμούς που βρίσκονται στο στάδιο της προετοιμασίας όσο και στα τελικά κείμενα των κοινοποιηθέντων μέτρων που έχουν μεταφραστεί σε 23 από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ. Συνεπώς, οι οικονομικοί φορείς μπορούν να προβλέψουν τη δημιουργία εμποδίων στις συναλλαγές και να αποφεύγουν περιττές και δαπανηρές διοικητικές επιβαρύνσεις που επηρεάζουν την επιχειρηματική τους δραστηριότητα.

Η διαδικασία κοινοποίησης των εθνικών τεχνικών κανονισμών δυνάμει της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά επιτρέπει στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη να εξετάζουν, πριν από τη θέσπισή τους, τους τεχνικούς κανονισμούς που σκοπεύει να εισαγάγει οποιοδήποτε κράτος μέλος για (βιομηχανικά, γεωργικά και αλιευτικά) προϊόντα και για υπηρεσίες της

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/internal-market_el

⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/internal-market_el

⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/el/ip_20_416

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM%3A2020%3A0093%3AFIN>

⁹ Βλ. υποσημείωση 4.

κοινωνίας των πληροφοριών (βλ. παράρτημα 1 του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση). Η διαδικασία εφαρμόζεται, σε απλουστευμένη μορφή, στα κράτη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) που προσυπέγραψαν τη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ), καθώς και στην Ελβετία και την Τουρκία (βλ. παράρτημα 4).

Η οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά διαδραματίζει επίσης καίριο ρόλο στις συναντήσεις διαλόγου για τις «γνώσεις ανά χώρα» με τα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη¹⁰. Οι εν λόγω συναντήσεις αποτελούν μέρος των προσπαθειών στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ενιαία αγορά ώστε να διασφαλιστεί μια νοοτροπία συμμόρφωσης και έξυπνης επιβολής¹¹. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι συναντήσεις αυτές αποτελούν ευκαιρία για διάλογο με σκοπό τη βελτίωση της εφαρμογής της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά. Από την άποψη αυτή, ο διάλογος που διεξάγεται στο πλαίσιο της οδηγίας, σε συνδυασμό με άλλους δείκτες, δίνει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να εντοπίζει αποτελεσματικότερα τους προβληματικούς τομείς και τα διαρθρωτικά προβλήματα στα κράτη μέλη.

Η παρούσα έκθεση, η οποία καταρτίστηκε και υποβλήθηκε σύμφωνα με την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά, αποτελεί μια συνοπτική εικόνα της λειτουργίας της οδηγίας από το 2016 έως το 2020 τόσο από ποιοτική όσο και από ποσοτική άποψη.

Το 2020 η διαδικασία κοινοποίησης δυνάμει της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά διαδραμάτισε καίριο ρόλο στη διαχείριση της πανδημίας COVID-19 και συνέβαλε σε μια συντονισμένη προσέγγιση της υγειονομικής κρίσης σε ολόκληρη την ΕΕ. Η εξάπλωση του ιού προκάλεσε τη διαταραχή των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού. Κατά τη διάρκεια της πανδημίας, τέθηκε σε κίνδυνο η ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς και, γενικότερα, η διατήρηση των αλυσίδων αξίας παραγωγής και διανομής που διασφαλίζουν τον αναγκαίο εφοδιασμό των οικείων συστημάτων υγείας. Η οδηγία παρείχε ένα πλαίσιο που επιτρέπει στα κράτη μέλη να ενεργούν με συντονισμένο τρόπο.

1. ΕΞΕΛΙΞΙΣ 2016-2020

Με τη λήψη 3 553 κοινοποίησεων κατά την πενταετία 2016-2020 (βλ. παράρτημα 3.1), ο διάλογος που ξεκίνησε στο πλαίσιο της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά κατέδειξε ικανοποιητικό επίπεδο συμμετοχής από τα κράτη μέλη, τα οποία εξέδωσαν 243 εμπεριστατωμένες γνώμες και 475 παρατηρήσεις (βλ. παράρτημα 3.6). Αυτό συνοδεύτηκε από συχνές αντιδράσεις της Επιτροπής σχετικά με τους κοινοποιηθέντες τεχνικούς κανονισμούς, ιδίως 212 εμπεριστατωμένες γνώμες και 816 παρατηρήσεις που εξέδωσε η Επιτροπή (βλ. παράρτημα 3.4). Ο μεγαλύτερος αριθμός αντιδράσεων της Επιτροπής και των κρατών μελών της ΕΕ αφορούσε τη γεωργία, την αλιεία, τα τρόφιμα και τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών.

Η εισαγωγή νέων εργαλείων ΤΠ κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, όπως περιγράφεται στις παραγράφους που ακολουθούν, διευκόλυνε τη συμμετοχή των οικονομικών φορέων στη διαδικασία της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά.

Η νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΔΕΕ) παρέχει διευκρινίσεις για ορισμένα προβλήματα ερμηνείας της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία

¹⁰ Ο διάλογος «γνώσεων ανά χώρα» συνίσταται σε δομημένες συναντήσεις με τις εθνικές αρχές που συμμετέχουν στη διαδικασία κοινοποίησης σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ και με εθνικά ενδιαφερόμενα μέρη.

¹¹ Βλ. την παράγραφο «Ensure a culture of compliance and smart enforcement to help deliver a true Single Market» (Διασφάλιση πνεύματος συμμόρφωσης και έξυπνης επιβολής για την προώθηση της υλοποίησης μιας γνήσιας ενιαίας αγοράς) της στρατηγικής για την ενιαία αγορά, http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy_en.

αγορά. Σε αυτά περιλαμβάνονται ο ορισμός των τεχνικών κανονισμών, η ταξινόμηση των νέων υπηρεσιών διαμεσολάβησης σε αναδυόμενους τομείς που σχετίζονται με μοντέλα συνεργατικής οικονομίας, το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα σε σχέση με τη διαδικασία της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά και η κύρωση για μη κοινοποίηση¹².

1.1. Βελτιώσεις στη διαδικασία κοινοποίησης

Ένας από τους στόχους της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά είναι η πληροφόρηση των οικονομικών παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, πριν από την έγκριση των προγραμματισμένων τεχνικών κανονισμών από τα κράτη μέλη. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους οικονομικούς παράγοντες να διατυπώνουν τις θέσεις τους και να προσαρμόζουν εγκαίρως τις δραστηριότητές τους στους μελλοντικούς τεχνικούς κανονισμούς¹³. Ο μεγάλος αριθμός των συνεισφορών σχετικά με τις κοινοποίησεις που απέστειλαν τα ενδιαφερόμενα μέρη καταδεικνύει ότι το εν λόγω δικαίωμα ελέγχου χρησιμοποιείται ευρέως και βοηθά την Επιτροπή και τις εθνικές αρχές να εντοπίζουν φραγμούς στις εμπορικές συναλλαγές.

Σε μια συνεχιζόμενη προσπάθεια για την επίτευξη διαφάνειας και αποτελεσματικότητας, το 2015 η Επιτροπή ανέπτυξε μια νέα λειτουργία στον δικτυακό τόπο του συστήματος πληροφοριών για τους τεχνικούς κανονισμούς (στο εξής: TRIS)¹⁴. Αυτή η λειτουργία τέθηκε σε χρήση τον Ιούνιο του 2016 και δίνει τη δυνατότητα σε κάθε ενδιαφερόμενο να χρησιμοποιεί τον δικτυακό τόπο του TRIS για την υποβολή συνεισφορών επί οποιασδήποτε κοινοποίησης κατά τη διάρκεια της περιόδου status quo που προβλέπεται στο άρθρο 6 της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά. Στη διάρκεια της περιόδου 2016-2020, η Επιτροπή έλαβε 1 618 συνεισφορές μέσω αυτής της λειτουργίας (144 το 2016, 421 το 2017, 175 το 2018, 281 το 2019 και 597 το 2020).

1.2. Χρήση της διαδικασίας κοινοποίησης στο πλαίσιο της «βελτίωσης της νομοθεσίας» και της αμοιβαίας αναγνώρισης

Στην ανακοίνωσή της *Βελτίωση της νομοθεσίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην ΕΕ*¹⁵ η Επιτροπή τόνισε ότι ο μηχανισμός προληπτικού ελέγχου που θεσπίστηκε με την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας των εθνικών κανονισμών σχετικά με τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών. Η συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών στο πλαίσιο της διαδικασίας κοινοποίησης έχει ως στόχο να εξασφαλίσει ένα σαφέστερο κανονιστικό πλαίσιο για τους οικονομικούς παράγοντες.

Η οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά συμβάλλει επίσης στη βελτίωση της αμοιβαίας αναγνώρισης. Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης, η οποία απορρέει από τη νομολογία του ΔΕΕ σχετικά με τα άρθρα 34 έως 36 της ΣΛΕΕ, διασφαλίζει την πρόσβαση στην αγορά για εμπορεύματα που δεν υπόκεινται, ή υπόκεινται μόνον εν μέρει, στην ενωσιακή νομοθεσία εναρμόνισης. Εγγυάται ότι κάθε προϊόν που κυκλοφορεί νόμιμα σε ένα κράτος μέλος μπορεί καταρχήν να πωλείται σε άλλο κράτος μέλος. Η αξιολόγηση των εθνικών κανονισμών πριν από τη θέσπισή τους συμβάλλει στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου οι κανόνες αυτοί να δημιουργήσουν αδικαιολόγητους κανονιστικούς φραγμούς στις εμπορικές συναλλαγές, ιδίως υπό το πρίσμα της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η Επιτροπή μπορεί: i) να διορθώνει το κείμενο των ρητρών της ενιαίας αγοράς στα σχέδια που κοινοποιούνται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της διαδικασίας της οδηγίας για τη διαφάνεια

¹² Βλ. παράρτημα 2 για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη νομολογία του ΔΕΕ όσον αφορά την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά κατά την περίοδο 2016-2020.

¹³ Βλ. αιτιολογική σκέψη 7 της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά.

¹⁴ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/el/>.

¹⁵ Βλ. παραπάνω, υποσημείωση 2.

στην ενιαία αγορά· και ii) να συνιστά στα κράτη μέλη να εισάγουν τη ρήτρα για την ενιαία αγορά στα κοινοποιηθέντα σχέδια εθνικών μέτρων όταν αυτή λείπει από τα κοινοποιηθέντα σχέδια.

2. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗΣ

2.1 Αποτελεσματικότητα: γενική επισκόπηση

► Αριθμός κοινοποιήσεων και σχετικοί τομείς

Από το 2016 έως το 2020, η Επιτροπή έλαβε 3 553 κοινοποιήσεις (700 το 2016, 676 το 2017, 666 το 2018, 657 το 2019 και 854 το 2020)¹⁶.

Διαπιστώθηκαν σημαντικές διαφορές στον αριθμό των κοινοποιήσεων μεταξύ των κρατών μελών, καθώς ορισμένα πραγματοποιούν κατά μέσο όρο πάνω από 50 κοινοποιήσεις ανά έτος ενώ άλλα πραγματοποιούν λιγότερο από 10 κοινοποιήσεις ανά έτος (βλ. παράρτημα 3.2). Παρότι η διαφορά αυτή μπορεί να αποδοθεί εν μέρει στον τρόπο διάρθρωσης της κρατικής οργάνωσης των διαφόρων χωρών (π.χ. παρουσία περιφερειακών/τοπικών αρχών με ρυθμιστικές αρμοδιότητες), στην έλλειψη ενημέρωσης ή στον υψηλότερο/χαμηλότερο βαθμό ρυθμιστικής δραστηριότητας, αυτή η μεγάλη απόκλιση εγείρει αμφιβολίες ως προς την πλήρη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις κοινοποίησης. Από την ανάλυση προέκυψε ότι το 2017, το 2018 και το 2019 σχεδόν κανένα από τα κράτη μέλη δεν κοινοποίησε καν ή εκ νέου σχέδια τεχνικών κανονισμών. Ωστόσο, η συντριπτική πλειονότητα των κρατών μελών είχε σχετικά χαμηλό αριθμό μη κοινοποιημένων σχεδίων, ίσο ή μικρότερο από 10 ετησίως.

Στο παράρτημα 3.2 (πίνακας 1) μπορεί να παρατηρηθεί συσχέτιση μεταξύ του μεγέθους των κρατών μελών και του αριθμού των κοινοποιήσεων, καθώς τα μεγαλύτερα κράτη μέλη πραγματοποιούν, εν γένει, περισσότερες κοινοποιήσεις σε σύγκριση με τα κράτη μέλη μεσαίου και μικρού μεγέθους. Η διαφορά αυτή μπορεί να οφείλεται εν μέρει στον υψηλότερο αριθμό περιφερειακών και τοπικών αρχών που έχουν υποχρέωση να κοινοποιούν τα σχέδια τεχνικών κανονισμών που καταρτίζουν. Πλην όμως, αυτό δεν ισχύει πάντοτε· για παράδειγμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, κράτη μέλη μεσαίου μεγέθους πραγματοποίησαν περισσότερες κοινοποιήσεις από ορισμένα μεγαλύτερα κράτη μέλη και μεγαλύτερα κράτη μέλη με κεντρική δομή πραγματοποίησαν περισσότερες κοινοποιήσεις από κράτη μέλη με αποκεντρωμένη δομή.

Όπως και κατά την προηγούμενη περίοδο αναφοράς, ο υψηλότερος αριθμός κοινοποιήσεων το διάστημα 2016-2020 αφορούσε τον κατασκευαστικό τομέα και ακολουθούσαν οι κοινοποιήσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων, των προϊόντων αλιείας, υδατοκαλλιέργειας και άλλων τροφίμων.

Πολλές κοινοποιήσεις πραγματοποιήθηκαν και στον τομέα των υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών, στους τομείς του περιβάλλοντος και των χημικών προϊόντων (κυρίως για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας, τα πλαστικά προϊόντα, τα λιπάσματα, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν γλυφοσάτη ή νεονικοτινοειδή, τα πρότυπα εκπομπών, τα καλλυντικά προϊόντα που περιέχουν μικροπλαστικά) και στις μεταφορές (π.χ. για τα ηλεκτρικά οχήματα, τον ειδικό εξοπλισμό για επιβατικά οχήματα και ταξί, τα μηχανοκίνητα έλκηθρα, τα ηλεκτρικά πατίνια, τα πλοία και τα σκάφη αναψυχής, τα μη επανδρωμένα αεροσκάφη) (βλ. παράρτημα 3.3).

¹⁶ Βλέπε παράρτημα 3.1. Τα εν λόγω αριθμητικά στοιχεία δεν περιλαμβάνουν τις κοινοποιήσεις από τις χώρες της ΕΖΕΣ που είναι συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας ΕΟΧ (Νορβηγία, Λιχτενστάιν και Ισλανδία) ή τις κοινοποιήσεις από την Τουρκία ή την Ελβετία. Κατά την περίοδο αναφοράς, η Επιτροπή έλαβε 232 κοινοποιήσεις από αυτές τις χώρες (124 από τις χώρες ΕΖΕΣ/ΕΟΧ, 74 από την Τουρκία και 34 από την Ελβετία). Βλ. παράρτημα 4 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις κοινοποιήσεις αυτές.

► Ζητήματα που εξέτασε η Επιτροπή στις αντιδράσεις της

Στους **μη εναρμονισμένους τομείς**, δηλαδή τους τομείς στους οποίους τα εθνικά μέτρα, ελλειψει παράγωγης νομοθεσίας, υπόκεινται στην τήρηση των άρθρων 34 έως 36 (ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων) και 49 και 56 (δικαίωμα εγκατάστασης και ελευθερία παροχής υπηρεσιών σε σχέση με την κοινωνία των πληροφοριών) της ΣΛΕΕ, σκοπός των αντιδράσεων της Επιτροπής ήταν να στρέψουν την προσοχή των κρατών μελών σε ενδεχόμενα μη δικαιολογημένα εμπόδια στις συναλλαγές ύστερα από αξιολόγηση της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας του μέτρου, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε περίπτωση που τα εθνικά μέτρα εμπίπτουν εν μέρει ή εξ ολοκλήρου σε **εναρμονισμένους τομείς**, σκοπός των αντιδράσεων ήταν να εξασφαλιστεί ότι τα εθνικά μέτρα ήταν συμβατά με την παράγωγη νομοθεσία της ΕΕ.

- Την περίοδο 2016-2020 τα κράτη μέλη κοινοποίησαν 765 σχέδια τεχνικών κανονισμών στον τομέα των **δομικών κατασκευών** (131 το 2016, 181 το 2017, 139 το 2018, 158 το 2019 και 156 το 2020¹⁷). Τα σχέδια αυτά αφορούσαν όλους τους τύπους προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών, μεταξύ άλλων, γέφυρες και έργα οδοποιίας από σκυρόδεμα, επικαλύψεις σαγματοειδών στεγών για κτίρια, εξοπλισμό πυρόσβεσης και διάσωσης, θερμομόνωση, συνθετικά υλικά πλήρωσης, δομές από σκυρόδεμα, ηλεκτρικές εγκαταστάσεις στο εξωτερικό και στο εσωτερικό δομών από σκυρόδεμα, καθώς και μεταλλικά υλικά που έρχονται σε επαφή με πόσιμο νερό.

Ειδικότερα, η Επιτροπή εξέτασε σχέδια τεχνικών κανόνων που προβλέπουν πρόσθετες τεχνικές απαιτήσεις ή δοκιμές για τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών οι οποίες εμποδίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία προϊόντων που φέρουν το σήμα «CE». Τα κοινοποιημένα σχέδια εξετάστηκαν κυρίως με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 305/2011 για τη θέσπιση εναρμονισμένων όρων εμπορίας δομικών προϊόντων¹⁸.

Η Επιτροπή εξέτασε το σχέδιο νομοθεσίας που απαγορεύει την εγκατάσταση καμίνων ορυκτού πετρελαίου και καμίνων φυσικού αερίου στα νέα κτίρια, εκτός αν οι κάμινοι πετρελαίου και φυσικού αερίου χρησιμοποιούν μόνο ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Το κοινοποιημένο σχέδιο εξετάστηκε στο πλαίσιο της οδηγίας 2009/142/EK σχετικά με τις συσκευές αερίου¹⁹ και της οδηγίας 92/42/EOK σχετικά με τις απαιτήσεις απόδοσης για τους νέους λέβητες ζεστού νερού που τροφοδοτούνται με υγρά ή αέρια καύσιμα²⁰.

Οι τεχνικοί κανονισμοί σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων αξιολογήθηκαν με βάση την οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση²¹, την

¹⁷ Βλ. παράρτημα 3.3.

¹⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 305/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση εναρμονισμένων όρων εμπορίας δομικών προϊόντων και για την κατάργηση της οδηγίας 89/106/EOK του Συμβουλίου (ΕΕ L 88 της 4.4.2011, σ. 5).

¹⁹ Οδηγία 2009/142/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, σχετικά με τις συσκευές αερίου (ΕΕ L 330 της 16.12.2009, σ. 10).

²⁰ Οδηγία 92/42/EOK του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, σχετικά με τις απαιτήσεις απόδοσης για τους νέους λέβητες ζεστού νερού που τροφοδοτούνται με υγρά ή αέρια καύσιμα (ΕΕ L 167 της 22.6.1992, σ. 17).

²¹ Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/EK και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/EK και 2006/32/EK (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1).

οδηγία 2010/31/EΕ για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων²² και την οδηγία 2009/125/EΚ για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεόμενα με την ενέργεια προϊόντα²³.

Η Επιτροπή αξιολόγησε επίσης σχέδιο νομοθεσίας σχετικά με τις απαιτήσεις για τον εξοπλισμό επικοινωνίας αυτοκινητοδρόμων. Το κοινοποιημένο σχέδιο εξετάστηκε στο πλαίσιο των οδηγιών 1999/5/EΚ²⁴, 2006/95/EΚ²⁵ και 2004/108/EΚ²⁶.

- Όσον αφορά τα γεωργικά προϊόντα, τα προϊόντα αλιείας, υδατοκαλλιέργειας και άλλα τρόφιμα, από το 2016 έως το 2020 τα κράτη μέλη κοινοποίησαν 693 σχέδια τεχνικών κανονισμών (145 το 2016, 106 το 2017, 146 το 2018, 161 το 2019 και 135 το 2020²⁷). Οι τομείς που καλύπτονται από τα σχέδια αυτά περιλάμβαναν, μεταξύ άλλων, τα υλικά που έρχονται σε επαφή με τρόφιμα, τα ενεργειακά ποτά, τα transliparά οξέα στα τρόφιμα, το κρασί και τα οινοπνευματώδη ποτά, τα σήματα ποιότητας των τροφίμων, την ευζωία των ζώων και την εμπορία των προϊόντων γούνας.

Ορισμένα κράτη μέλη κοινοποίησαν σχέδια κανονισμών για την καθιέρωση σημάτων που συνδέουν την ποιότητα ενός προϊόντος με την προέλευσή του. Οι κοινοποιήσεις αυτές εξετάστηκαν υπό το πρίσμα των διατάξεων της ΣΛΕΕ που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων²⁸.

Κατά την εν λόγω περίοδο, η Επιτροπή εξέτασε κοινοποιήσεις σχετικά με την υγιεινή των τροφίμων και εξέδωσε εμπεριστατωμένες γνώμες και παρατηρήσεις σχετικά με τη συμμόρφωσή τους με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 852/2004 για την υγιεινή των τροφίμων²⁹, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 853/2004 για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης³⁰ και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 854/2004 για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο³¹.

²² Οδηγία 2010/31/EΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 13).

²³ Οδηγία 2009/125/EΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, για τη θέσπιση πλαισίου για τον καθορισμό απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού όσον αφορά τα συνδεόμενα με την ενέργεια προϊόντα (ΕΕ L 285 της 31.10.2009, σ. 10).

²⁴ Οδηγία 1999/5/EΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1999, σχετικά με τον ραδιοεξοπλισμό και τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό και την αμοιβαία αναγνώριση της πιστότητας των εξοπλισμών αυτών (ΕΕ L 91 της 7.4.1999, σ. 10).

²⁵ Οδηγία 2006/95/EΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στο ηλεκτρολογικό υλικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί εντός ορισμένων ορίων τάσεως (ΕΕ L 374 της 27.12.2006, σ. 10).

²⁶ Οδηγία 2004/108/EΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα (ΕΕ L 390 της 31.12.2004, σ. 24).

²⁷ Βλ. παράρτημα 3.3.

²⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (ΕΕ L 343 της 14.12.2012, σ. 1).

²⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 852/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για την υγιεινή των τροφίμων (ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ. 1).

³⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών κανόνων υγιεινής για τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης (ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ. 55).

³¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 854/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον καθορισμό ειδικών διατάξεων για την οργάνωση των επίσημων ελέγχων στα

Άλλες κοινοποιήσεις αφορούσαν την επισήμανση των τροφίμων. Η Επιτροπή εξέτασε τη συμβατότητά τους με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές³², και ιδίως με τις διατάξεις για τις διατροφικές δηλώσεις, ή άλλες τομεακές διατάξεις σχετικά με την ενημέρωση των καταναλωτών³³.

- **Στον τομέα των υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών**, τα κράτη μέλη κοινοποίησαν 255 μέτρα (58 το 2016, 43 το 2017, 34 το 2018, 57 το 2019 και 63 το 2020³⁴), όπου το μεγαλύτερο μέρος των κοινοποιήσεων αφορά νομοσχέδια που επηρεάζουν το ηλεκτρονικό εμπόριο, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τους φορείς εκμετάλλευσης επιγραμμικών πλατφορμών, τη δικτυακή ουδετερότητα και την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, τις ψευδείς ειδήσεις και τη ρητορική μίσους στο διαδίκτυο, καθώς και άλλους κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2000/31/EK (στο εξής: οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο)³⁵ και τους κανόνες που σχετίζονται με τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1808 (αναθεωρημένη οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων)³⁶.

Άλλες αντιδράσεις της Επιτροπής εκδόθηκαν σε σχέση με κοινοποιηθέντα σχέδια μέτρων σχετικά με τους κανόνες για τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών

προϊόντα ζωικής προέλευσης που προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο (ΕΕ L 139 της 30.4.2004, σ. 206). Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 854/2004 καταργήθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, για την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 999/2001, (ΕΚ) αριθ. 396/2005, (ΕΚ) αριθ. 1069/2009, (ΕΚ) αριθ. 1107/2009, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012, (ΕΕ) αριθ. 652/2014, (ΕΕ) 2016/429 και (ΕΕ) 2016/2031, των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1/2005 και (ΕΚ) αριθ. 1099/2009 και των οδηγιών του Συμβουλίου 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK και 2008/120/EK και για την κατάργηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 854/2004 και (ΕΚ) αριθ. 882/2004, των οδηγιών του Συμβουλίου 89/608/EOK, 89/662/EOK, 90/425/EOK, 91/496/EOK, 96/23/EK, 96/93/EK και 97/78/EK και της απόφασης 92/438/EOK του Συμβουλίου (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους) (ΕΕ L 95 της 7.4.2017, σ. 1).

³² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές, την τροποποίηση των κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1925/2006 και την κατάργηση της οδηγίας 87/250/EOK της Επιτροπής, της οδηγίας 90/496/EOK του Συμβουλίου, της οδηγίας 1999/10/EK της Επιτροπής, της οδηγίας 2000/13/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών της Επιτροπής 2002/67/EK και 2008/5/EK και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 608/2004 της Επιτροπής (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 18).

³³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1379/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για την κοινή οργάνωση των αγορών των προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1184/2006 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 104/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 1). Βλέπε παράρτημα 3.3.

³⁴ Οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο») (ΕΕ L 178 της 17.7.2000, σ. 1).

³⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1808 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 2010/13/ΕΕ για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παροχή υπηρεσιών οπτικοακουστικών μέσων (οδηγία για τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων) ενόψει των μεταβαλλόμενων συνθηκών της αγοράς (ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 69).

που εστιάζουν στην ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 (στο εξής: κανονισμός eIDAS)³⁷ και την ελεύθερη ροή των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα, όπως ρυθμίζονται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1807³⁸. Υπήρξαν επίσης κοινοποιήσεις σχετικά με την προστασία των ψηφιακών δεδομένων, την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, τη διατήρηση δεδομένων, την ηλεκτρονική τιμολόγηση, τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, τις τηλεπικοινωνίες και τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες (συμπεριλαμβανομένης της τεχνολογίας 5 G), το ασφαλέστερο διαδίκτυο για παιδιά, τα ηλεκτρονικά βιβλία, τα διαδικτυακά τυχερά παιχνίδια και, σε αρκετές περιπτώσεις, αφορούσαν ρητά ή επικουρικά την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και την ελευθερία εγκατάστασης (άρθρα 49 και 56 της ΣΛΕΕ, καθώς και οδηγία για τις υπηρεσίες³⁹), τα δικαιώματα των καταναλωτών βάσει της οδηγίας 2011/83/ΕΕ⁴⁰, την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα βάσει του γενικού κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των δεδομένων⁴¹, καθώς και την ελευθερία έκφρασης και την επιχειρηματική ελευθερία, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- Στον τομέα των **χημικών προϊόντων**, η Επιτροπή έλαβε 167 κοινοποιήσεις (32 το 2016, 32 το 2017, 28 το 2018, 27 το 2019 και 48 το 2020⁴²), σε σχέση με θέματα που αφορούν τα βιοκτόνα, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα και τα προϊόντα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (στο εξής: REACH)⁴³, οι οποίες εξετάστηκαν κυρίως στο πλαίσιο του

³⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 910/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά και την κατάργηση της οδηγίας 1999/93/EK (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 73).

³⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1807 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με ένα πλαίσιο για την ελεύθερη ροή των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 303 της 28.11.2018, σ. 59).

³⁹ Οδηγία 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36).

⁴⁰ Οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με τα δικαιώματα των καταναλωτών, την τροποποίηση της οδηγίας 93/13/EOK του Συμβουλίου και της οδηγίας 1999/44/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση της οδηγίας 85/577/EOK του Συμβουλίου και της οδηγίας 97/7/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 304 της 22.11.2011, σ. 64).

⁴¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/EK (Γενικός κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

⁴² Βλέπε παράρτημα 3.3.

⁴³ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (REACH) και για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων καθώς και για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/45/EK και για κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1488/94 της Επιτροπής καθώς και της οδηγίας 76/769/EOK του Συμβουλίου και των οδηγιών της Επιτροπής 91/155/EOK, 93/67/EOK, 93/105/EK και 2000/21/EK (ΕΕ L 396 της 30.12.2006, σ. 1).

κανονισμού για τα βιοκτόνα⁴⁴, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά⁴⁵ και του κανονισμού REACH.

- Στον **τομέα του περιβάλλοντος**, η Επιτροπή εξέτασε 206 σχέδια μέτρων (55 το 2016, 39 το 2017, 28 το 2018, 33 το 2019 και 51 το 2020⁴⁶). Ορισμένα κοινοποιηθέντα σχέδια αφορούσαν τα απορρίμματα συσκευασίας και τα αναλώσιμα πλαστικά προϊόντα και έθεσαν προβλήματα συμβατότητας με την οδηγία 94/62/EK για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας⁴⁷ (για παράδειγμα όσον αφορά τις απαιτήσεις για την απαγόρευση της λεπτής πλαστικής σακούλας μεταφοράς) και την οδηγία (ΕΕ) 2019/904 σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον⁴⁸ (για παράδειγμα όσον αφορά τους ορισμούς των «πλαστικών»).

Η διαδικασία κοινοποίησης έδωσε επίσης τη δυνατότητα στην Επιτροπή να παρέμβει σε τομείς όπου σχεδιαζόταν ή δρομολογούταν εναρμόνιση σε επίπεδο ΕΕ και, μ' αυτόν τον τρόπο, δεν επέτρεψε στα κράτη μέλη να λάβουν αποκλίνοντα εθνικά μέτρα. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 και το άρθρο 6 παράγραφος 4 της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά, η Επιτροπή ζήτησε από τα κοινοποιούντα κράτη μέλη να αναβάλουν την έγκριση των κοινοποιηθέντων σχεδίων τεχνικών κανόνων κατά 12 μήνες από την ημερομηνία κοινοποίησης στους τομείς της βιολογικής παραγωγής φυτών, ζώων και υδατοκαλλιέργειας και τροφίμων (κοινοποίηση 2018/190/BG), της βιολογικής παραγωγής κρέατος κουνελιού (κοινοποίηση 2018/219/E), ορτυκιών κρεατοπαραγωγής (κοινοποίηση 2018/666/F) και των πλαστικών προϊόντων μίας χρήσης (κοινοποίησης 2018/665/B και 2019/9/UK).

► **Θετικά παραδείγματα τα οποία αναδεικνύουν τον αντίκτυπο της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά**

Κατά την περίοδο αναφοράς, η οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά αποδείχθηκε αποτελεσματική σε πολλές περιπτώσεις, καθώς οι εθνικές αρχές αναδιατύπωσαν τα κοινοποιηθέντα σχέδια σύμφωνα με τις συστάσεις της Επιτροπής ή τα απέσυραν. Μια τέτοια περίπτωση ήταν η κοινοποίηση σχετικά με σχέδιο διατάγματος που υποχρέωνταν τους οδηγούς αυτοκινήτων που διαμένουν στην Ιταλία και μεταφέρουν μαζί τους παιδιά ηλικίας κάτω των 4 ετών να χρησιμοποιούν ειδικές συσκευές ηχητικής υπενθύμισης για τα καθίσματα αυτοκινήτου, οι οποίες αποτρέπουν την παραμονή των ανηλίκων στο όχημα. Στην εμπεριστατωμένη γνώμη της, η Επιτροπή επισήμανε ότι αρκετές απαιτήσεις του κοινοποιηθέντος σχεδίου ήταν αντίθετες με τους κανόνες εναρμόνισης της ΕΕ και με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων (άρθρα 34-36 της ΣΛΕΕ). Αυτό οφειλόταν στην έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων για: i) την αναλογικότητα της απαίτησης σχετικά με τη διαδικασία προηγούμενης έγκρισης για τις συσκευές ηχητικής υπενθύμισης για τα καθίσματα αυτοκινήτου που κατασκευάζονται νόμιμα σε άλλα κράτη μέλη· και ii) την υποχρέωση εξοπλισμού των εν λόγω συσκευών με αυτόματο σύστημα επικοινωνίας για την αποστολή μηνυμάτων ή κλήσεων μέσω ασύρματων δικτύων κινητών επικοινωνιών σε τουλάχιστον τρεις διαφορετικούς αριθμούς τηλεφώνου. Η Επιτροπή τόνισε ότι η διαδικασία προηγούμενης

⁴⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 528/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2012, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά και τη χρήση βιοκτόνων (ΕΕ L 167 της 27.6.2012, σ. 1).

⁴⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/EOK και 91/414/EOK του Συμβουλίου (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 1).

⁴⁶ Βλέπε παράρτημα 3.3.

⁴⁷ Οδηγία 94/62/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1994, για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας (ΕΕ L 365 της 31.12.1994, σ. 10).

⁴⁸ Οδηγία (ΕΕ) 2019/904 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον, ΕΕ L 155 της 12.6.2019, σ. 1.

έγκρισης που υποχρεώνει τους διαπιστευμένους οργανισμούς να υποβάλουν αίτηση αναγνώρισης στη Γενική Διεύθυνση Μηχανοκίνητων Οχημάτων της Ιταλίας θα μπορούσε να αντιβαίνει στην αρχή της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών εντός της Ένωσης (άρθρο 56 της ΣΛΕΕ). Οι ιταλικές αρχές αναδιατύπωσαν το προτεινόμενο διάταγμα σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Επιτροπής, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι το κοινοποιηθέν σχέδιο μέτρου θα μπορούσε να επιτύχει τον στόχο της ασφάλειας των παιδιών.

Ομοίως, το 2016, το 2017 και το 2018, η Επιτροπή έλαβε αρκετές κοινοποιήσεις σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τον ειδικό εξοπλισμό των μη επανδρωμένων αεροσκαφών (drone). Στις αντιδράσεις της, η Επιτροπή υπενθύμισε την υπό εξέλιξη διαδικασία εναρμόνισης σε επίπεδο ΕΕ και κάλεσε τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να συνεργαστούν για τη θέσπιση ενός κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ που θα εφαρμόζεται στα μη επανδρωμένα αεροσκάφη και το οποίο θα εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο ασφάλειας όσον αφορά τη λειτουργία των εν λόγω αεροσκαφών και θα καθιστά δυνατή τη διαχείριση των συναφών κινδύνων που σχετίζονται με την ασφάλεια, την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη συμμορφώθηκαν με τις συστάσεις της Επιτροπής, όπως διατυπώθηκαν στις παρατηρήσεις και τις εμπειριστατωμένες γνώμες, ή απέσυραν τα κοινοποιηθέντα σχέδια⁴⁹.

Το 2020, κατά την έναρξη της πανδημίας COVID-19, ορισμένα κράτη μέλη θέσπισαν ή προετοίμασαν εθνικά μέτρα που επηρεάζουν την ελεύθερη κυκλοφορία μέσων ατομικής προστασίας, όπως προστατευτικά γυαλιά, μάσκες προσώπου, γάντια, χειρουργικές στολές και ποδιές, και την ελεύθερη κυκλοφορία των φαρμάκων. Τα εν λόγω μέτρα ενείχαν τον κίνδυνο να μην φτάνουν τα βασικά αυτά αγαθά σε όσους τα χρειάζονται περισσότερο, ιδίως τους εργαζομένους στον τομέα της υγείας, τις ομάδες επιτόπιας επέμβασης και τους ασθενείς στις πληγείσες περιοχές σε ολόκληρη την Ευρώπη. Είχαν αλυσιδωτά αποτελέσματα, καθώς τα κράτη μέλη λάμβαναν μέτρα για να μετριάσουν τις επιπτώσεις των μέτρων που λαμβάνονταν από άλλα κράτη μέλη. Σε σύντομο χρονικό διάστημα, οι περιορισμοί εξαπλώθηκαν σε ένα αυξανόμενο φάσμα προϊόντων, αρχής γενομένης από τα μέσα ατομικής προστασίας και επεκτάθηκαν στα φάρμακα. Τα εν λόγω μέτρα διατάραξαν τις αλυσίδες εφοδιαστικής και διανομής και ενθάρρυναν τη δημιουργία αποθεμάτων στην αλυσίδα εφοδιασμού. Εν τέλει, τα εν λόγω μέτρα επανέφεραν τα εσωτερικά σύνορα σε μια περίοδο κατά την οποία η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών ήταν το κύριο ζητούμενο. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να κοινοποιήσουν τα εν λόγω μέτρα μέσω του μηχανισμού της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά και παρείχε καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης. Τα μέτρα που κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή αξιολογήθηκαν ως ζήτημα υψηλής προτεραιότητας και η Επιτροπή στήριξε τα κράτη μέλη στη διόρθωση των μέτρων που θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία βασικών αγαθών στην ενιαία αγορά⁵⁰. Η εμπειρία από την πανδημία COVID-19 κατέδειξε τη συνάφεια των διαδικασιών της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά, συμπεριλαμβανομένης της επείγουσας διαδικασίας (βλέπε σημείο 2.2), ενώ παρείχε επίσης χρήσιμα διδάγματα για τη μελλοντική αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων στην ενιαία αγορά που προκαλούνται από καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Στις περιπτώσεις που τα μέτρα κοινοποιούνταν μετά τη θέσπισή τους, όπως συνέβη με περίπου 150 κοινοποιήσεις σχετικά με τη νόσο COVID-19 το 2020, ο μηχανισμός κοινοποίησης που προσφέρει η οδηγία είχε ως αποτέλεσμα οι πληροφορίες και τα οφέλη από την αξιολόγηση από ομοτίμους να μπορούν να αξιοποιηθούν κατά τη διάρκεια της κρίσης χάρη στην πλατφόρμα επικοινωνίας TRIS, καθώς τα κράτη μέλη

⁴⁹ Βλ. παράρτημα 3.9 για πρόσθετα παραδείγματα.

⁵⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Ευρωμάδα — Συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην έξαρση της νόσου COVID-19, [COM(2020) 112 final].

μπορούσαν να εξοικειωθούν με τα μέτρα που λάμβαναν άλλα κράτη μέλη για τη νόσο COVID-19.

► Τα εμπόδια που αντιμετωπίστηκαν συγνότερα

Ένας από τους σκοπούς της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά είναι να εντοπιστούν οι τομείς όπου παρουσιάζονται επανειλημμένα εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων και στην ελεύθερη παροχή των υπηρεσιών της κοινωνίας των πληροφοριών και, κατ' επέκταση, να εντοπιστεί η ανάγκη παρέμβασης με μέτρα εναρμόνισης που θα αποσκοπούν στη διασφάλιση της ομαλότερης λειτουργίας της ενιαίας αγοράς⁵¹. Κατά την υπό εξέταση περίοδο, η Επιτροπή εντόπισε διάφορα επαναλαμβανόμενα εμπόδια στα κοινοποιηθέντα σχέδια μέτρων. Σε αυτά περιλαμβάνονται η έλλειψη ρήτρας για την ενιαία αγορά, παραπλανητικές και ασαφείς διατάξεις που θα μπορούσαν να έχουν ερμηνευθεί και εφαρμοστεί ως περιορισμοί της αγοράς ή επανάληψη διατάξεων των κανονισμών της ΕΕ, το ζήτημα των υποχρεωτικών προτύπων και πρόσθετες μέθοδοι δοκιμών⁵².

► Αντιδράσεις

Η οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά προβλέπει επίσημη και διαρθρωμένη ανταλλαγή πληροφοριών, αφενός μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής και αφετέρου μεταξύ των κρατών μελών κατά την αξιολόγηση των κοινοποιηθέντων σχεδίων. Ο εντατικός χαρακτήρας της εν λόγω ανταλλαγής πληροφοριών καταδεικνύεται από τον μεγάλο αριθμό των αντιδράσεων που απέστειλαν η Επιτροπή και τα κράτη μέλη για τις κοινοποιήσεις, καθώς και από τις απαντήσεις των κοινοποιούντων κρατών μελών και την επακόλουθη ανταλλαγή μηνυμάτων (βλ. παραρτήματα 3.4, 3.5, 3.6 και 3.8). Η εν λόγω ανταλλαγή πληροφοριών παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να εξακριβώνουν τον βαθμό συμβατότητας των κοινοποιηθέντων σχεδίων με τη νομοθεσία της ΕΕ. Η Επιτροπή πραγματοποίησε τακτικές συναντήσεις σε επίπεδο εμπειρογνωμόνων κατά την περίοδο αναφοράς με εκπροσώπους των κρατών μελών για να αποσαφηνίσει εκκρεμή ζητήματα, όταν ήταν αναγκαίο, και ζήτησε συμπληρωματικές πληροφορίες από τα κράτη μέλη για να αποσαφηνίσει το πεδίο εφαρμογής των κοινοποιημένων τεχνικών κανονισμών.

Κατά την υπό εξέταση περίοδο η Επιτροπή εξέδωσε 212 εμπειριστατωμένες γνώμες (60 το 2016, 34 το 2017, 40 το 2018, 38 το 2019 και 40 το 2020), αριθμός που αντιπροσωπεύει ποσοστό 5,9 % επί του συνολικού αριθμού σχεδίων που κοινοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη κατά την περίοδο αναφοράς. Από την πλευρά τους, τα κράτη μέλη εξέδωσαν 243 εμπειριστατωμένες γνώμες (78 το 2016, 44 το 2017, 38 το 2018, 30 το 2019 και 53 το 2020). Από τις 1 291 παρατηρήσεις που διατυπώθηκαν κατά την περίοδο αναφοράς, 816 διατυπώθηκαν από την Επιτροπή (154 το 2016, 189 το 2017, 184 το 2018, 155 το 2019 και 134 το 2020) και 475 από τα κράτη μέλη (118 το 2016, 74 το 2017, 77 το 2018, 64 το 2019 και 142 το 2020) (βλ. παραρτήματα 3.4 και 3.6). Σε πέντε περιπτώσεις, η Επιτροπή κάλεσε τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη να αναβάλουν την έκδοση των κοινοποιημένων τεχνικών κανονισμών κατά 1 έτος από την ημερομηνία παραλαβής τους επειδή είχαν ανακοινωθεί ή δρομολογηθεί εργασίες εναρμόνισης της ΕΕ στον τομέα που καλυπτόταν από τα κοινοποιημένα σχέδια (βλ. παράρτημα 3.5).

Εξετάζοντας ανά τομέα τον αριθμό των αντιδράσεων (παρατηρήσεις, εμπειριστατωμένες γνώμες και αποφάσεις της Επιτροπής για αναβολή της έγκρισης ενός σχεδίου) που εκδόθηκαν από κάθε κράτος μέλος και την Επιτροπή κατά την περίοδο αναφοράς, μπορούμε να κατανοήσουμε περαιτέρω τη συμμετοχή των κρατών μελών στον διάλογο που ξεκίνησε με τις κοινοποιήσεις και σε σχέση με τα ειδικά συμφέροντα ορισμένων κρατών μελών των οποίων

⁵¹ Βλ. αιτιολογική σκέψη 15 της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά.

⁵² Βλ. παράρτημα 3.11 για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα συνηθέστερα εμπόδια που αίρονται.

οι αντιδράσεις επικεντρώνονται περισσότερο σε συγκεκριμένους τομείς (βλ. παράρτημα 3.6, πίνακας 6). Η Ισπανία, η Ιταλία, η Αυστρία και η Πολωνία συγκαταλέγονται στα πιο ενεργά κράτη μέλη. Η ανάλυση των αντιδράσεων ανά κράτος μέλος και ανά τομέα δείχνει ότι η Ισπανία, η Ιταλία και η Αυστρία δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τους τομείς της γεωργίας, της αλιείας και των τροφίμων. Οι περισσότερες από τις αντιδράσεις της Επιτροπής αφορούν τον τομέα των δομικών κατασκευών και τον γεωργικό τομέα.

Χάρη στην πρόσβαση που παρέχεται στο σύνολο των κοινοποιήσεων και στα μηνύματα που ανταλλάσσονται στο πλαίσιο του διαλόγου, τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά για να επωφελούνται από τις ιδέες των εταίρων τους. Μπορούν να χρησιμοποιούνται για την επίλυση κοινών προβλημάτων που αφορούν τεχνικούς κανονισμούς και για την αναγνώριση περιπτώσεων ενδεχόμενης παραβίασης της ενωσιακής νομοθεσίας από σχέδιο τεχνικού κανονισμού.

2.2 *Χρήση της επείγουσας διαδικασίας*

Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν από την Επιτροπή να αξιολογήσει την πρότασή τους για επίκληση της επείγουσας διαδικασίας που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 7 της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά εάν, προκειμένου να ανταποκριθούν σε επείγουσα και απρόβλεπτη κατάσταση, είναι υποχρεωμένα να θεσπίσουν τεχνικούς κανονισμούς αμέσως και δεν έχουν χρόνο να περιμένουν την τρίμηνη περίοδο status quo για να διαβουλευθούν εκ των προτέρων με την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη. Εάν η Επιτροπή, αφού εξετάσει τους λόγους που προβάλλει το οικείο κράτος μέλος, αποδεχθεί την επείγουσα διαδικασία, δεν εφαρμόζεται η τρίμηνη περίοδος status quo και το μέτρο μπορεί να θεσπιστεί αμέσως⁵³. Κατά κανόνα, η Επιτροπή χρειάζεται αρκετές εργάσιμες ημέρες μετά την κοινοποίηση για να αποφασίσει αν αποδέχεται τους λόγους που προβάλλει το οικείο κράτος μέλος και για να του επιτρέψει να θεσπίσει αμέσως τους τεχνικούς κανονισμούς.

Σε σύνολο 3 553 κοινοποιήσεων, τα κράτη μέλη υπέβαλαν 346 αιτήσεις για εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας σε κοινοποιημένα σχέδια (51 το 2016, 34 το 2017, 35 το 2018, 39 το 2019 και 187 το 2020)⁵⁴. Η εφαρμογή της επείγουσας διαδικασίας απορρίφθηκε στις περιπτώσεις όπου η αιτιολόγηση δεν ήταν επαρκώς τεκμηριωμένη ή βασιζόταν σε αμιγώς οικονομικούς λόγους ή σε εθνικές διοικητικές καθυστερήσεις, καθώς και στις περιπτώσεις όπου δεν αποδεικνύοταν ότι υπήρχαν απρόβλεπτες περιστάσεις. Η επείγουσα διαδικασία κρίθηκε δικαιολογημένη σε 283 περιπτώσεις (41 το 2016, 28 το 2017, 21 το 2018, 29 το 2019 και 164 το 2020). Οι περιπτώσεις αυτές αφορούσαν ιδίως τις ψυχοτρόπους ουσίες, τον έλεγχο των ναρκωτικών, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, τα πυροβόλα όπλα, τη μόλυνση των μελισσών, τα βιοκτόνα προϊόντα, την απαγόρευση των προϊόντων που είναι επιβλαβή για την υγεία, τα είδη πυροτεχνίας, φάρμακα (κρίσιμα φάρμακα/ουσίες απαραίτητες για τη θεραπεία ασθενών με τη νόσο COVID-19), προστατευτικό εξοπλισμό, μάσκες, ιατροτεχνολογικά προϊόντα και *in vitro* ιατροτεχνολογικά προϊόντα, απολυμαντικά και αλκοόλες που απαιτούνται για την παραγωγή τους (βλ. παράρτημα 3.7).

2.3 *Κοινοποίηση «φορολογικών ή οικονομικών μέτρων»*

Σύμφωνα με την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά, τα κράτη μέλη οφείλουν να κοινοποιούν τα «φορολογικά και οικονομικά μέτρα», δηλαδή τους τεχνικούς κανονισμούς που συνδέονται με φορολογικά ή οικονομικά μέτρα τα οποία επηρεάζουν την κατανάλωση προϊόντων ή υπηρεσιών, ενθαρρύνοντας την τήρηση των εν λόγω τεχνικών κανόνων. Η ιδιαιτερότητα των εν λόγω μέτρων είναι ότι δεν εφαρμόζεται η περίοδος status quo (άρθρο 7 παράγραφος 4 της οδηγίας για την ενιαία αγορά).

⁵³ Βλ. παράρτημα 1 για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την επείγουσα διαδικασία.

⁵⁴ Βλέπε παράρτημα 3.7.

Κατά την περίοδο 2016-2020, τα κράτη μέλη κοινοποίησαν 149 σχέδια μέτρων ως «φορολογικά ή οικονομικά μέτρα» (44 το 2016, 48 το 2017, 26 το 2018, 31 το 2019 και 45 το 2020)⁵⁵.

2.4 Συνέχεια που δόθηκε στις αντιδράσεις της Επιτροπής

Σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά, τα κράτη μέλη αναφέρουν στην Επιτροπή τη συνέχεια που προτίθενται να δώσουν στις εμπεριστατωμένες γνώμες.

Από το 2016 έως το 2020 η αναλογία των απαντήσεων που έδωσαν τα κράτη μέλη στις εμπεριστατωμένες γνώμες της Επιτροπής προς τον αριθμό των εμπεριστατωμένων γνωμών που εξέδωσε η Επιτροπή ήταν ικανοποιητική (κατά μέσο όρο 87 % την εν λόγω περίοδο), αλλά μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω. Οι ικανοποιητικές απαντήσεις των κρατών μελών αντιστοιχούσαν κατά μέσο όρο στο 45 % των απαντήσεων (βλ. παράρτημα 3.8).

Κατά την υπό εξέταση περίοδο τα κράτη μέλη απέσυραν 217⁵⁶ σχέδια τεχνικών κανονισμών. Σε 30 περιπτώσεις (4 το 2016, 13 το 2017, 9 το 2018, 2 το 2019 και 2 το 2020) τα σχέδια αποσύρθηκαν ύστερα από την έγκριση εμπεριστατωμένης γνώμης που είχε εκδώσει η Επιτροπή. Οι λόγοι για τις αποσύρσεις αυτές περιλαμβάνουν: i) την εισαγωγή από το κοινοποιούντα κράτος μέλος ουσιαστικών αλλαγών στο σχέδιο τεχνικού κανόνα, οι οποίες απαιτούσαν νέα κοινοποίηση (άρθρο 5 παράγραφος 1 της οδηγίας)· και (ii) την απλή απόφαση των εθνικών αρχών να μην προχωρήσουν στην έγκριση του σχεδίου τεχνικού κανόνα. Ο διάλογος για άλλα κοινοποιημένα σχέδια τεχνικών κανόνων βρίσκεται σε εξέλιξη.

2.5 Συνέχεια που δόθηκε στη διαδικασία κοινοποίησης

Για τις περιπτώσεις στις οποίες οι πιθανές παραβιάσεις της νομοθεσίας της ΕΕ που διέπει την εσωτερική αγορά δεν εξαλείφθηκαν πλήρως μέσω της διαδικασίας κοινοποίησης, η Επιτροπή διεξήγαγε περαιτέρω έρευνες (π.χ. σε σχέση με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, το ηλεκτρονικό τσιγάρο, τα προϊόντα καπνού). Επιπλέον, η Επιτροπή διεξήγαγε έρευνες σχετικά με εικαζόμενες παραβιάσεις της υποχρέωσης κοινοποίησης από τα κράτη μέλη, για παράδειγμα σε σχέση με τους κανόνες για τα ταξίμετρα, τις γυάλινες φιάλες οίνου και οινοπνευματωδών ποτών, τον διαφημιστικό εξοπλισμό, τα απόβλητα, τα τυχερά παιχνίδια, τα παιγνιομηχανήματα, τις εκπομπές φθοριούχων αερίων του θερμοκηπίου, τα πλαστικά προϊόντα, τα έπιπλα, τη συνεργατική οικονομία κ.λπ. Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή ενημέρωσε το οικείο εθνικό σημείο επαφής για την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά σχετικά με τις συνέπειες της παραβίασης της υποχρέωσης κοινοποίησης και υπενθύμισε την υποχρέωση κοινοποίησης.

2.6 Δομημένες ανταλλαγές με τα κράτη μέλη, τις χώρες EOX-EZEΣ, την Ελβετία και την Τουρκία

Οι τακτικές συνεδριάσεις της μόνιμης επιτροπής τεχνικών κανονισμών ευνόησαν την εποικοδομητική ανταλλαγή απόψεων σχετικά με σημεία γενικού ενδιαφέροντος και ειδικές πτυχές της διαδικασίας κοινοποίησης.

Όσον αφορά τη διαδικασία κοινοποίησης, οι συζητήσεις στο πλαίσιο των συνεδριάσεων της μόνιμης επιτροπής τεχνικών κανονισμών αφορούσαν ιδίως:

- την επείγουσα διαδικασία σύμφωνα με την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά·
- την πρόσβαση σε έγγραφα της Επιτροπής και εμπιστευτικές κοινοποιήσεις·

⁵⁵ Βλ. παράρτημα 1 για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τα «φορολογικά και οικονομικά μέτρα».

⁵⁶ Στοιχεία που υπολογίστηκαν με παρέκταση στις 14 Ιουλίου 2021.

- τη διαδικασία κοινοποίησης για τις κοινοποιήσεις της Ελβετίας και του ΕΟΧ·
- την υποχρέωση των κρατών μελών να κοινοποιούν στην Επιτροπή το τελικό κείμενο κάθε κοινοποιημένου τεχνικού κανονισμού·
- εξελίξεις σχετικά με τη νομολογία του ΔΕΕ ως προς την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά· και
- τη λειτουργία του μηχανισμού υπηρεσιών μίας στάσης.

Με βάση αιτήσεις των κρατών μελών ή με πρωτοβουλία της Επιτροπής, η Επιτροπή προέβη σε παρουσιάσεις στη μόνιμη επιτροπή τεχνικών κανονισμών για την παροχή διευκρινίσεων σχετικά με ορισμένα επαναλαμβανόμενα εμπόδια ή σχετικά με νέες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ. Οι παρουσιάσεις αφορούνται:

- την οδηγία (ΕΕ) 2019/904 σχετικά με τη μείωση των επιπτώσεων ορισμένων πλαστικών προϊόντων στο περιβάλλον·
- τη διαδικασία κοινοποίησης βάσει της οδηγίας 2006/123/EK για τις υπηρεσίες, του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1807 σχετικά με την ελεύθερη ροή των δεδομένων μη προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ·
- τον γενικό κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία δεδομένων·
- τις οδηγίες 2014/45/EΕ⁵⁷, 2014/46/EΕ⁵⁸ και 2014/47/EΕ για την οδική ασφάλεια⁵⁹.
- περιορισμούς όσον αφορά τα μικροσφαιρίδια σε επίπεδο ΕΕ·
- την οδηγία 94/62/EK για τις συσκευασίες και τα απορρίμματα συσκευασίας·
- τη ρήτρα για την ενιαία αγορά και τα άρθρα 34-36 της ΣΛΕΕ.

Αρκετά κράτη μέλη γνωστοποίησαν στη μόνιμη επιτροπή τις βέλτιστες πρακτικές τους όσον αφορά τις κοινοποιήσεις στο πλαίσιο της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης διμερείς συναντήσεις σε πολλά κράτη μέλη στο πλαίσιο των αποστολών «γνώσεων ανά χώρα». Οι συναντήσεις αυτές αποσκοπούσαν στη στόχευση συγκεκριμένων αναγκών κάθε κράτους μέλους σε σχέση με την ενιαία αγορά μέσω απευθείας διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και των εθνικών αρχών, καθώς και μέσω συναντήσεων με εθνικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επισκέφτηκε διάφορες πρωτεύουσες της ΕΕ⁶⁰ και συμμετείχε σε συναντήσεις με αρχές και εθνικούς ενδιαφερόμενους φορείς των κρατών μελών. Τα κύρια προβλήματα σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά σε εθνικό επίπεδο, όπως εντοπίστηκαν μέσω των αποστολών αυτών, αφορούν το χαμηλό επίπεδο κοινοποιήσεων (π.χ. στη Λιθουανία, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία), τη διοικητική ικανότητα (π.χ. στη Βουλγαρία) ή ζητήματα συντονισμού (π.χ. στη Γερμανία, την Ισπανία και την Ιταλία) και την περιορισμένη γνώση της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά από τις εθνικές διοικήσεις.

Καθ' όλη την περίοδο αναφοράς, η Επιτροπή συζήτησε επίσης την εφαρμογή της οδηγίας στις συναντήσεις για τον διάλογο περί συμμόρφωσης με τα κράτη μέλη, οι οποίες διεξάγονται

⁵⁷ Οδηγία 2014/45/EΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για τον περιοδικό τεχνικό έλεγχο των μηχανοκίνητων οχημάτων και των ρυμουλκουμένων τους και για την κατάργηση της οδηγίας 2009/40/EK (ΕΕ L 127 της 29.4.2014, σ. 51).

⁵⁸ Οδηγία 2014/46/EΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την τροποποίηση της οδηγίας 1999/37/EK του Συμβουλίου σχετικά με τα έγγραφα κυκλοφορίας οχημάτων (ΕΕ L 127 της 29.4.2014, σ. 129).

⁵⁹ Οδηγία 2014/47/EΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, σχετικά με την τεχνική οδική επιθεώρηση της καλής τεχνικής κατάστασης των οχημάτων επαγγελματικής χρήσεως που κυκλοφορούν στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2000/30/EK (ΕΕ L 127 της 29.4.2014, σ. 134).

⁶⁰ Η Επιτροπή επισκέφθηκε τη Βουλγαρία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, τη Λιθουανία, την Πολωνία, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία.

ύστερα από σχετική δέσμευση για τη στρατηγική για την ενιαία αγορά. Επίσης, η Επιτροπή πραγματοποίησε τακτικά ad hoc τεχνικά σεμινάρια στις εθνικές αρχές που συμμετείχαν στη διαδικασία κοινοποίησης.

Κατά την περίοδο αναφοράς, η Τουρκία βελτίωσε τη συμμετοχή της στη διαδικασία κοινοποίησης.

2.7 Διαφάνεια

2.7.1 Αιτήσεις πρόσβασης σε έγγραφα που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με την οδηγία για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά

Από το 2016 έως το 2020 η Επιτροπή έλαβε 531⁶¹ αιτήσεις πρόσβασης σε έγγραφα που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο της διαδικασίας της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά. Οι περισσότερες αιτήσεις αφορούσαν εμπεριστατωμένες γνώμες και παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από την Επιτροπή. Σύμφωνα με τις τελευταίες εξελίξεις στη νομολογία του ΔΕΕ (βλ. παράρτημα 2, υπόθεση C-331/15 P, *Γαλλία κατά Schlyter*), τα περισσότερα έγγραφα δημοσιοποιήθηκαν.

2.7.2 Συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών

Η διαφάνεια αποτελεί θεμελιώδες στοιχείο της διαδικασίας κοινοποίησης. Ο δικτυακός τόπος του TRIS που είναι διαθέσιμος για το κοινό διασφαλίζει ότι τα ενδιαφερόμενα μέρη ενημερώνονται συνεχώς σχετικά με όλα τα σχέδια τεχνικών κανόνων υπό εκπόνηση από τα κράτη μέλη και ότι πραγματοποιείται διάλογος μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και της Επιτροπής, χάρη στη λειτουργία που επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλλουν συνεισφορές για τα σχέδια τεχνικών κανόνων. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, μεταξύ 2016 και 2020, η Επιτροπή έλαβε 1 618 συνεισφορές μέσω αυτής της λειτουργίας. Κατά την περίοδο αναφοράς, η Επιτροπή άρχισε επίσης να μεταφράζει τα τελικά κείμενα των κοινοποιηθέντων μέτρων σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ. Οι μεταφράσεις των τελικών κειμένων είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο του TRIS και παρέχουν πρόσθετη διαφάνεια.

Η επιτυχία του δικτυακού τόπου του TRIS επιβεβαιώνεται από τους αριθμούς:

- Στο τέλος του 2020 υπήρχαν 6 467 ενεργοί συνδρομητές στον κατάλογο διευθύνσεων του TRIS, σε σύγκριση με 5 196 στα τέλη του 2015, σηματοδοτώντας αύξηση της τάξης του 25 % κατά την πενταετή περίοδο αναφοράς.
- Κατά την εξεταζόμενη περίοδο, πραγματοποιήθηκαν 871 744 αναζητήσεις μέσω του δικτυακού τόπου του TRIS (151 202 το 2016, 134 737 το 2017, 152 158 το 2018, 197 341 το 2019 και 236 306 το 2020), με μέσο όρο 174 349 αναζητήσεις ετησίως⁶².
- Επίσης αυξήθηκε η πρόσβαση των χρηστών στις κοινοποιήσεις, από 1 203 299 συνδέσεις έως το τέλος του 2015 σε 7 394 991 έως το τέλος του 2020, αριθμός που αντιστοιχεί σε συγκεκριμένη αύξηση 514,6 % για το σύνολο της περιόδου αναφοράς 2016-2020 σε σύγκριση με το τέλος του 2015.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατά την περίοδο 2016-2020 η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά επιβεβαιώθηκε εκ νέου όσον αφορά τη διαφάνεια, τη διοικητική

⁶¹ Δεδομένου ότι δεν υπήρχε δυνατότητα κωδικοποίησης της επικεφαλής μονάδας για τις αιτήσεις πρόσβασης σε έγγραφα στις βάσεις δεδομένων της Επιτροπής κατά την περίοδο από 1.1.2018 έως 1.10.2018, τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με την περίοδο αυτή βασίζονται σε προσομοίωση με χρήση των μέσου ποσοστού αιτήσεων πρόσβασης σε έγγραφα που ανατέθηκαν στη μονάδα που είναι αρμόδια για τη διαχείριση της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά για τα έτη 2016, 2017 και 2019.

⁶² Βλ. παράρτημα 5.

συνεργασία και την αποφυγή της δημιουργίας τεχνικών εμποδίων στην εσωτερική αγορά. Η προσέγγιση με σκοπό την πρόληψη και τη δικτύωση που προτείνεται με τη διαδικασία κοινοποίησης μείωσε τον κίνδυνο εθνικών ρυθμιστικών δραστηριοτήτων οι οποίες θα μπορούσαν να δημιουργήσουν τεχνικά εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και στις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών. Στο πλαίσιο αυτό, η ενίσχυση της συμμετοχής των κρατών μελών στη διαδικασία της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά, τόσο όσον αφορά τις κοινοποιήσεις που αποστέλλονται όσο και τις αντιδράσεις σε σχέδια που κοινοποιούνται από άλλα κράτη μέλη, καταδεικνύει τη συγκυριότητα της ενιαίας αγοράς, η οποία αποτελεί βασικό στόχο της Επιτροπής. Το 2020, κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, η διαδικασία της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά διασφάλισε ότι ο πρωταρχικός στόχος της προστασίας της υγείας και της ανθρώπινης ζωής επιδιωκόταν με εθνικά μέτρα σύμφωνα με τους κανόνες της ενιαίας αγοράς. Η οδηγία και το οικείο σύστημα κοινοποίησης στήριξαν τα κράτη μέλη στο πλαίσιο αυτό, διασφαλίζοντας τη διαφάνεια, τις συνέργειες και, εν τέλει, την ευρωπαϊκή αλληλεγγύη.

Η σημασία της οδηγίας αποδεικνύεται από το αυξανόμενο ενδιαφέρον των ενδιαφερόμενων μερών για τη διαδικασία κοινοποίησης και τον αριθμό των συνεισφορών τους μέσω του δικτυακού τόπου του TRIS κατά την περίοδο αναφοράς. Αυτό το αυξανόμενο ενδιαφέρον αντανακλά την προσπάθεια βελτίωσης της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας του δικτυακού τόπου του TRIS.

Η διαδικασία κοινοποίησης επιβεβαίωσε επίσης τη χρησιμότητά της στον βαθμό που καθιστά εφικτό τον εντοπισμό τομέων όπου είναι αναγκαία η περαιτέρω εναρμόνιση σε επίπεδο ΕΕ, όπως η εναρμόνιση της σήμανσης συσκευασιών για τη διάθεση απορριμμάτων. Οι προσπάθειες θα συνεχιστούν, ώστε να διασφαλιστεί ένα σαφές νομικό πλαίσιο για τους οικονομικούς φορείς με στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων εντός και εκτός ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις σχέσεις μεταξύ της διαδικασίας κοινοποίησης και της διαδικασίας που εγκαθιδρύθηκε με τη συμφωνία για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ)⁶³.

Η πείρα που αποκτήθηκε αυτά τα τελευταία έτη είναι ουσιαστικής σημασίας για τη δημιουργία αυτού του βελτιωμένου τοπίου για την εφαρμογή της οδηγίας για τη διαφάνεια στην ενιαία αγορά. Για να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό της οδηγίας, η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει κίνητρα για τη συμμετοχή των κρατών μελών, τόσο στην κοινοποίηση εθνικών σχεδίων τεχνικών κανόνων όσο και στην αντίδραση σε σχέδια που κοινοποιούνται από άλλα κράτη μέλη. Στις αντιδράσεις της, η Επιτροπή θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα μεγάλης σημασίας για την ενιαία αγορά και στα θέματα που χρησιμεύουν ιδίως για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των σημείων συμφόρησης που εντοπίζονται στο πλαίσιο της ανάκαμψης και της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης. Αυτή η μεγαλύτερη εστίαση θα έχει επίσης ως αποτέλεσμα να δοθεί κατάλληλη συνέχεια στις αντιδράσεις της Επιτροπής, ώστε να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη πιθανών εμποδίων.

⁶³ Κατά την υπό εξέταση περίοδο, τα κράτη μέλη της ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΖΕΣ που έχουν υπογράψει τη συμφωνία EOX, η Ελβετία και η Τουρκία ανέφεραν στη βάση δεδομένων TRIS 363 κοινοποίησεις ως υποκείμενες σε κοινολόγηση στον ΠΟΕ βάσει της συμφωνίας για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο.